

2009-06-11

Landstingets avvikelshanteringssystem

Landstingets revisorer gav, vid sammanträdet den 3 april, revisionskontoret i uppdrag att göra en förstudie avseende landstingets avvikelshanteringssystem.

Ett led i landstingets kvalitets- och utvecklingsarbete är att dokumentera, följa upp och rapportera avvikelser i verksamheten. Landstinget har tagit fram en gemensam struktur och gemensamma riktlinjer för avvikelshantering. Syftet med riktlinjerna är bland annat att: tydliggöra ansvaret för avvikelshantering, använda avvikelserapporteringen som ett led i förbättringsarbetet samt att öka riskmedvetenheten inom verksamheten.

Landstingets definition av avvikelser utgår från SOSFS 2005:12, "Ledningssystem för kvalitet och patientsäkerhet i hälso- och sjukvården", och lyder: "En negativ händelse, tillbud eller observerad risk som medfört eller skulle ha kunnat medföra skada för person, egendom, miljö eller en störning för eller i verksamheten." I begreppet avvikelse ingår även komplikation och klagomål.

I den övergripande landstingsplanen finns arbetet med avvikelshantering med som en framgångsfaktor inom styrkortets perspektiv "Verksamhet". Det mål som där formulerats är att "Alla divisioner och övriga verksamheter arbetar systematiskt med avvikelshantering".

I divisionernas och övriga verksamheters styrkort, som är verksamhetsanpassade versioner av det landstingövergripande styrkortet, finns också avvikelshantering med som en del.

Landstingets avvikelshanteringssystem heter AHA. På intranätet finns tydliga manualer dels för hur man skriver en avvikelserapport, dels för hur den ska hanteras av respektive verksamhetschef och hur vidarerapportering skall ske.

Avvikelserapporter innefattar uppgifter om bland annat: när händelsen inträffade, vad som hände, vilka som berördes av händelsen, vilka konsekvenser det fick/skulle kunnat få. Av rapporteringen framgår även vilka åtgärder som vidtogs i samband med händelsen samt vilka åtgärder som vidtagits efter händelsen. I rapporteringen ingår också en bedömning och uppföljning om de vidtagna åtgärderna löst problemet.

Personal som har tillgång till intranätet kan nå rapportdelen i AHA. Detta innebär att samtliga användare kan gå in i systemet och ta del av såväl statistiska uppgifter som att göra utsökningar på specifik information.

I systemet är det möjligt att följa en specifik avvikelse från det att den rapporterats till dess att åtgärder satts in och en bedömning av ärendet gjorts.

Rapporteringen till avvikelssystemet är uppbyggt dels kring olika konsekvensområden och rubriker för vad som orsakat avvikelsen, dels vem/vad som påverkats av avvikelsen.

Konsekvensområdena är:

- Risk
- Tillbud
- Negativ händelse
- Störning

Vem/vad som påverkats av avvikelsen redovisas under följande rubriker:

- Medarbetare
- Vårdrelaterad händelse
- Egendom/utrustning
- Organisation
- Miljö

Under respektive rubrik finns ett antal relativt detaljerade underrubriker där rapportören skall specificera orsaken till avvikelsen/händelsen.

Statistiken som redovisats utifrån avvikelssystemet, hittills under år 2009 till och med april, visar följande fördelning av avvikelser/händelser mellan konsekvensområdena :

	Antal registreringar
Risk	754
Tillbud	776
Negativ händelse	469
Störning	324
Antal registreringar	2 323

I avvikelserregistreringen kan rapportören ange fler än en orsak till avvikelsen/händelsen. Bland de 2 323 avvikelserregistreringarna återfinns 3 583 registrerade orsaker.

	Antal registrerade orsaker
Medarbetare	779
Vårdrelaterad händelse	2142
Egendom/utrustning	243
Organisation	405
Miljö	14
Antal orsaker	3 583

För att inhämta ytterliggare information avseende avvikelshanteringssystemet, kan ett alternativ vara att vid ett kommande revisionsmöte bjuda in företrädare från utvecklingsstaben.

Johan Magnusson
CKR